

List opatření

Název opatření:	Stanovení přírodních zdrojů podzemních vod pro útvary podzemních vod	ID	CZE205001
Vliv:		Typ LO	C
Typ opatření:	Metodické dokumenty pro hodnocení stavu vodních útvarů	DP	

Popis současného stavu

Při hodnocení kvantitativního stavu útvarů podzemních vod se používá obdobný postup, jako u vodní bilance množství podzemních vod – porovnání odebraného množství podzemních vod v hydrogeologickém rajonu vůči dlouhodobým a ročním hodnotám přírodních zdrojů podzemních vod. Vyčíslení přírodních zdrojů – hydrologická bilance – je zajišťována Českým hydrometeorologickým ústavem, ten však nestanovuje přírodní zdroje pro všechny hydrogeologické rajóny a některé vyčíslené přírodní zdroje mají nízkou věrohodnost. Důsledek toho je, že pro významný počet útvarů podzemních vod nemůže být hodnocena ani vodní bilance, ani kvantitativní stav.

Zkušenost se způsobem vedení původní bilance podzemních vod vedla k potřebné změně; rigidní hodnoty zdrojů bývalé Komise pro klasifikaci zásob (KKZ) byly postupně nahrazovány hydrologickou veličinou – základním odtokem. Základní odtoky lze pokládat za přírodní zdroje podzemních vod, ovšem jen za předpokladu hydraulické souvislosti hodnocené územní jednotky – rajonu podzemní vody s vodoměrným profilem. V takovém případě lze pro delší časové období ztotožnit hodnoty základních odtoků s přírodními zdroji. Během aplikace ve vodní bilanci se však na tyto podmínky přestal brát zřetel.

V současné době probíhá pod vedením České geologické služby (ČGS) projekt Rebilance zásob podzemních vod, jehož cílem je jednak doplnění a aktualizace údajů dosavadní hydrologické bilance, jednak ověření aplikace výpočtových postupů přírodních zdrojů podzemních vod. Výsledkem bude, kromě stanovení dlouhodobých hodnot ve vybraných hydrogeologických rajonech, které zahrnují přibližně jednu třetinu území České republiky, příprava metodického a organizačního základu pro systémové a pravidelné přehodnocování přírodních zdrojů podzemních vod na celém území ČR v budoucích letech.

V první etapě projektu byly doplněny údaje ve všech 152 rajonech, aby mohly být použity v 2. cyklu plánů povodí. Bylo však zároveň provedeno porovnání použitých způsobů stanovení a výsledek reprezentuje možnosti použití různých metod.

Projekt Rebilance prokázal, že pro heterogenní území ČR nelze vybrat jednu metodu odvození základního odtoku pro výpočet přírodních zdrojů ve všech typech hydrogeologických rajonů. Proto byly vypracovány návrhy způsobu stanovení přírodních zdrojů pro kvartérní rajony, pro 3 rajony bazálního křídového kolektoru (rajony 4710, 4720, 4730) a pro rajony s nesouvislým zvodněním, které představují ca 3/4 rozlohy ČR. V letech 2015 - 2016 bude provedeno závěrečné vyhodnocení pro 53 vybraných rajonů, přičemž budou využity výsledky hydrologických a hydraulických modelů, výsledky budou porovnány s jinými nezávislými výpočtovými postupy a budou doporučeny nejvhodnější způsoby stanovení přírodních zdrojů pro hydrogeologické rajony, resp. pro oblasti s podobným charakterem oběhu podzemní vody.

Na základě výsledků projektu Rebilance by měly být změněny postupy zpracovávání vodní (hlavně hydrologické části) bilance tak, aby byla v souladu s požadavky na hodnocení kvantitativního stavu útvarů podzemních vod. Projekt Rebilance se však nezabývá stanovením ročních hodnot přírodních zdrojů. Pro jejich stanovení bude nutné zpracovat návrh postupu, korespondující se způsobem stanovení dlouhodobých hodnot přírodních zdrojů pro jednotlivé typy hydrogeologických rajonů.

Zároveň tzv. dostupné (využitelné) zdroje podzemních vod jsou podle Rámcové směrnice o vodě vyjadřovány jako dlouhodobé roční průměrné množství celkového doplňování útvaru podzemní vody, snížené o dlouhodobé průměrné roční množství odtoku nutného pro dosažení cílů ekologické kvality u souvisejících povrchových vod. V souvislosti se zavedením tzv. ekologických průtoků (minimálních zůstatkových průtoků) bude nutné obdobné hodnoty uplatnit i pro stanovení přírodních zdrojů podzemních vod.

Návrh opatření

- 1) Předání nově vyčíslených dlouhodobých hodnot přírodních zdrojů hodnocených hydrogeologických rajonů MŽP a MZe. Tyto údaje bude možné použít jak pro zpracování pravidelných vodních bilancí, tak pro hodnocení kvantitativního stavu podzemních vod.
- 2) Předání výstupu s doporučenými způsoby stanovení přírodních zdrojů pro hydrogeologické rajony s podobným charakterem oběhu podzemní vody včetně metodik zpracování jednotlivých postupů MŽP a MZe.

- 3) Začlenění navržených postupů stanovení přírodních zdrojů pro hydrogeologické rajony s podobným charakterem oběhu podzemní vody do výstupů hydrologické bilance (MŽP, MZe, ČHMÚ).
- 4) Návrh úpravy vyhlášky 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci (MZe, MŽP).
- 5) Zpracování postupů vyjádření ročních hodnot přírodních zdrojů na základě způsobu stanovení dlouhodobých hodnot (MŽP, MZe).
- 6) Začlenění navržených postupů vyjádření ročních hodnot přírodních zdrojů do výstupů hydrologické bilance (MŽP, MZe, ČHMÚ).
- 7) Zpracování studie platnosti premisy, že hodnoty základních odtoků lze považovat za přírodní zdroje podzemních vod (MŽP, MZe).
- 8) Stanovení hodnot ekologických průtoků (minimálních zůstatkových průtoků) pro relevantní útvary podzemních vod (MŽP, MZe).
- 9) Zohlednění hodnot ekologických průtoků (minimálních zůstatkových průtoků) při stanovení přírodních zdrojů podzemních vod (MŽP, MZe, ČHMÚ).

Časový harmonogram a předpokládané náklady na realizace opatření

- Ad 1) ČGS; do konce roku 2016,
- Ad 2) ČGS; do konce roku 2016,
- Ad 3) MŽP, MZe, ČHMÚ; do konce roku 2017,
- Ad 4) MZe, MŽP; do konce roku 2017,
- Ad 5) MŽP, MZe; do konce roku 2018; předpokládané náklady 2 mil. Kč,
- Ad 6) MŽP, MZe, ČHMÚ; do konce roku 2019; předpokládané náklady 1 mil. Kč,
- Ad 7) MŽP, MZe; do konce roku 2018; předpokládané náklady 1,5 mil. Kč,
- Ad 8) MŽP, MZe; do konce roku 2018; předpokládané náklady 1,5 mil. Kč,
- Ad 9) MŽP, MZe, ČHMÚ; do konce roku 2019; předpokládané náklady 1 mil. Kč.